

दूध भेसळ रोखण्यासाठी जिल्हास्तरीय
समिती गठीत करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एमएलके- २०२३/प्र.क्र.६२/पदुम-८

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक

मंत्रालय- विस्तार, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: २८ जून, २०२३

प्रस्तावना:-

राज्यातील दूध दर व दूध भेसळ प्रश्नाबाबत दूध उत्पादक, सहकारी व खाजगी दूध संघ, पशुखाद्य उत्पादक कंपन्या व शेतकरी संघटनांच्या प्रतिनिधींसोबत दि.२२.६.२०२३ रोजी मा.मंत्री (पशुसंवर्धन व दुग्धव्यवसाय विकास) यांचे अध्यक्षतेखाली बैठक आयोजित करण्यात आली होती. सदर बैठकीत दूध उत्पादक संघटनांचे प्रतिनिधी यांनी राज्यात दूधामध्ये मोठ्या प्रमाणात भेसळ करण्यात येत असल्याचे नमूद केले. सदर भेसळीमुळे एकूण दूध उत्पादन व मागणी यामध्ये तफावत निर्माण होऊन राज्यात दूधाचा कृत्रिम फुगवटा तयार केला जातो. त्याची परिणती ही दूध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या दूधाला रास्त दर मिळत नाही. याशिवाय दूध भेसळीमुळे जनतेच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होतो. त्यानुषंगाने दूधात होणाऱ्या भेसळीला पायबंद घालण्यासाठी मा.मंत्री (दुग्धव्यवसाय विकास) यांनी दिलेल्या निदेशाच्या अनुषंगाने जिल्हास्तरीय समिती गठीत करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

राज्यात दूधात मोठ्या प्रमाणात भेसळ होते. सदर भेसळीमुळे दूध उत्पादक शेतकऱ्यांच्या दूधाला रास्त दर मिळत नाही. तसेच दूध भेसळीमुळे जनतेच्या आरोग्यावर विपरीत परिणाम होतो. राज्यातील जनतेला स्वच्छ व गुणवत्तापूर्ण दूधाचा पुरवठा होण्याच्या अनुषंगाने दूध व दुग्धजन्य पदार्थात होणारी भेसळ रोखण्यासाठी खालीलप्रमाणे जिल्हास्तरीय समिती गठीत करण्यात येत आहे.

1. संबंधित जिल्ह्याचे अपर जिल्हाधिकारी	अध्यक्ष
2. संबंधित जिल्ह्याचे अपर पोलिस अधीक्षक	सदस्य
3. संबंधित जिल्ह्याचे सहायक आयुक्त (अन्न), अन्न व औषध प्रशासन	सदस्य
4. जिल्हा पशुसंवर्धन उपायुक्त	सदस्य
5. उपनियंत्रक, वैध मापन शास्त्र	सदस्य
6. जिल्हा दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी	सदस्य सचिव

समितीची कार्यकक्षा:-

१. दुध व दुग्धजन्य पदार्थातील भेसळ रोखण्यासाठी उपरोक्त समितीने धडक तपासणी मोहीमा हाती घ्याव्यात.
२. दुध व दुग्धजन्य पदार्थ भेसळीत सहभागी असणाऱ्या व्यक्ती/आस्थापना विरोधात प्रथम खबरी अहवाल (FIR) नोंदवून कारवाई करण्यात यावी. यामध्ये दुध भेसळ करणाऱ्या व्यक्तीबरोबर भेसळयुक्त दूध किंवा दुग्धजन्य पदार्थ स्विकारणाऱ्या व्यक्ती/आस्थापनेसही सहआरोपी करण्यात यावे.
३. या समितीमार्फत करण्यात येणाऱ्या कार्यवाहीचे सनियंत्रण आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास व आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन यांचेमार्फत संयुक्तपणे करण्यात यावे.
४. याअंतर्गत करण्यात येणाऱ्या कार्यवाहीचा प्रगती अहवाल शासनास दर ३० दिवसांनी सादर करावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२३०६२८१६२५२१७२०१ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(नि.भा.मराळे)
उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा.मंत्री (दुग्धव्यवसाय विकास) यांचे विशेष कार्य अधिकारी, मंत्रालय, मुंबई.
२. प्रधान सचिव (पदु), कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
३. आयुक्त, दुग्धव्यवसाय विकास, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
४. आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
५. आयुक्त, पशुसंवर्धन, महाराष्ट्र राज्य, पुणे.
६. जिल्हाधिकारी (सर्व)
७. पोलिस अधीक्षक (सर्व)
८. प्रादेशिक दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी (सर्व)
९. जिल्हा दुग्धव्यवसाय विकास अधिकारी (सर्व)
१०. निवडनस्ती.